

Vergaderjaar 2014–2015

34 000 VII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2015

Nr. 57

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 september 2015

Bij brief van 19 januari 2015 heeft u mij gevraagd om een nadere reactie te geven op het ongeval met een monstertruck in Haaksbergen op 28 september 2014, wanneer een van de onderzoeken ernaar zou zijn afgerond. Bij brief van 4 juni 2015 heeft de Vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken mij gevraagd om een kabinetsreactie op het rapport *Monster truck ongeval Haaksbergen* van de Onderzoeksraad voor Veiligheid van 20 mei 2015.

Hierbij stuur ik u mede namens de Minister van Veiligheid en Justitie, beleidsverantwoordelijk voor evenementenveiligheid, de reactie van het kabinet op het rapport van de Onderzoeksraad. Ik stel voorop dat het kabinet met afschuw heeft kennisgenomen van het ongeval met de monstertruck in Haaksbergen. In deze brief ga ik tevens in op de regelgeving inzake evenementenvergunningen, de aanbevelingen van de Onderzoeksraad en het onderzoek door het Openbaar Ministerie.

Verdeling verantwoordelijkheden evenementenveiligheid

Bij evenementen is in de eerste plaats de organisator verantwoordelijk voor de veiligheid rondom het evenement. Hij moet de risico's in beeld brengen die met zijn activiteiten samengaan en daartegen passende maatregelen treffen, zoals de inzet van beveiligers, verkeersregelaars en medisch personeel.

Het verlenen van een evenementenvergunning is een gemeentelijke aangelegenheid. Het is aan gemeenten te bepalen voor welke activiteiten een vergunning is vereist, hetgeen voortvloeit uit de autonome gemeentelijke verordenende bevoegdheid. De vergunning voor een evenement wordt aangevraagd op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De burgemeester toetst aan de hand van de vergunningaanvraag of sprake is van onverantwoorde risico's voor de openbare orde,

veiligheid en gezondheid. Daarbij kan hij advies inwinnen bij de politie en de veiligheidsregio. Bij de risicoanalyse en vergunningverlening kan gebruik worden gemaakt van de Handreiking Evenementenveiligheid, die nationaal is ontwikkeld om gemeenten en veiligheidsregio's te ondersteunen. Op basis van deze beoordeling verleent de burgemeester al dan niet een vergunning, zonodig onder bepaalde voorwaarden. De gemeente dient te controleren of de organisator zich hieraan houdt.

Conclusies Onderzoeksraad voor Veiligheid

De Onderzoeksraad reconstrueert in zijn rapport wat voorafging aan de demonstratie en het ongeval met de monstertruck. Daarbij heeft hij in het bijzonder de totstandkoming van de evenementenvergunning geanalyseerd. De belangrijkste conclusie van de Onderzoeksraad is dat de afgegeven evenementenvergunning nauwelijks heeft bijgedragen aan de veiligheid van de demonstratie met de monstertruck: het proces van vergunningverlening was gebrekkig en geen van de betrokkenen herkende de gevaren die de demonstratie met de monstertruck met zich bracht. De Onderzoeksraad adviseert burgemeester en wethouders van Haaksbergen om de verlening van evenementenvergunningen als een veiligheidskritisch proces in te richten en te investeren in de kennis en vaardigheden van de ambtenaren die belast zijn met vergunningverlening.

De Onderzoeksraad geeft verder de volgende adviezen aan alle gemeenten:

1. positioneer de burgemeester nadrukkelijk als bestuurlijk eigenaar;
2. professionaliseer de vergunningverlener;
3. verbeter mogelijkheden voor kennisdeling;
4. versterk het risicobeheersend vermogen van organisatoren.

Dit zijn aanbevelingen die vooral zien op de gemeentelijke bevoegdheden en de uitvoeringspraktijk. Uit het rapport blijkt niet dat de regelgeving over evenementen tekort schiet. Het kabinet ziet het rapport dan ook als een oproep aan gemeenten om de aanbevelingen ter harte te nemen en waar mogelijk het proces van vergunningverlening verder te professionaliseren.

Onderzoek Openbaar Ministerie

Het ongeval is voor het Openbaar Ministerie (OM) aanleiding geweest een onderzoek in te stellen naar mogelijke strafbare feiten. Er is enerzijds onderzoek gedaan naar de technische staat van het voertuig en het handelen van de chauffeur van de monster truck tijdens de stunt. Anderzijds is gekeken naar de vergunningverlening, de organisatie van het evenement en de afspraken rondom de veiligheid.

Op 9 juni 2015 heeft het OM besloten de chauffeur van de monstertruck en de betrokken evenementenorganisatie te vervolgen voor dood door schuld en het veroorzaken van zwaar lichamelijk letsel door schuld. De chauffeur wordt daarnaast het niet adequaat handelen tijdens de stunt verweten.

De evenementenorganisatie wordt als organisatie vervolgd.

De gemeente Haaksbergen en betrokken gemeenteambtenaren kunnen niet worden vervolgd vanwege de strafrechtelijke immuniteit van de overheid en haar ambtenaren voor de uitvoering van exclusieve overheidstaken, zoals het verlenen van vergunningen.¹

¹ Zie Pikmeerjurisprudentie (HR 23 april 1996, NJ 1996, 513 en HR 6 januari 1998, NJ 1998, 367).

Reactie kabinet

Het kabinet is van mening dat bezoekers van een evenement erop moeten kunnen vertrouwen dat zowel organisatoren (als eerstverantwoordelijken voor een evenement), als de overheid (als vergunningverlener en handhaver) alles hebben gedaan wat in hun macht ligt om risico's voor veiligheid en gezondheid te minimaliseren.

Het kabinet onderschrijft het belang om vergunningverlening voor evenementen zodanig in te richten en aan te sturen dat de betrokken functionarissen gestimuleerd worden om elke aanvraag met gepaste aandacht te behandelen en alert te zijn op mogelijke risico's die de openbare orde en veiligheid in het geding kunnen brengen. Dit betekent dat deze functionarissen over de benodigde kennis moeten beschikken om de risico's te kunnen inschatten en afwegen, maar ook dat zij in staat moeten zijn om hierover het gesprek met de evenementenorganisator aan te gaan. Voor alle gemeenten moet het ongeval in Haaksbergen een aanleiding zijn om hun proces van vergunningverlening en de kwaliteitseisen die daaraan gesteld worden nog eens kritisch tegen het licht te houden.

Het kabinet heeft er vertrouwen in dat gemeenten de aanbevelingen van de Onderzoeksraad serieus nemen en neemt er met instemming kennis van dat de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) al een reactie op het rapport heeft gegeven, waarbij zij heeft aangegeven de aanbevelingen met haar leden te zullen bespreken en hieraan gevolg te geven. Daarnaast organiseert de VNG dit najaar een conferentie over risicobeheersing bij evenementen, waarna verder zal worden bekeken of en op welke wijze zij kan bijdragen aan verdere bevordering van deskundigheid. Ook het Nederlands Genootschap van Burgemeesters zal met haar leden hierover spreken.

Verder wordt de vraag hoe gemeenten in Nederland omgaan met het verlenen van een (evenementen)vergunning en in het bijzonder het handhaven van de vergunningseisen meegenomen in het aan de Eerste Kamer toegezegde onderzoek naar de gemeentelijke uitvoering van handhaving en toezicht. Het noodlottige ongeval in Haaksbergen toont eens te meer aan dat dit onderwerp de volle aandacht verdient.

Ik wil hier tot slot opmerken dat de Inspectie Veiligheid en Justitie en de Inspectie voor de Gezondheidszorg bezig zijn een onderzoek af te ronden naar vergunningverlening, advisering en toezicht en handhaving rondom evenementen. Mogelijk leidt dit tot aanvullende inzichten en aanbevelingen. De Minister van Veiligheid en Justitie zal u hierover na afronding van het onderzoeksrapport een kabinetsreactie doen toekomen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk